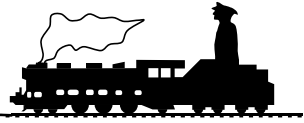

BMÅS

NYTT

TIDNING AV OCH OM BORÅS MINIATYRÅNGLOKSSÄLLSKAP

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Det är första gången i egenskap av ordförande, som jag skriver i vårt medlemsblad. Ännu är det lite ovant att vara ordförande, men jag börjar så sakteliga få grepp om saker och ting. Det är mycket som skall falla på plats, men med goda medarbetare så skall vår förening "rulla" vidare med nya idéer.

Tack vare att det är ett litet gäng med stor "tåga" i så händer det mycket på vår bana (men gänget får gärna bli större!).

Det är inte bara att gå till banan och rulla fram lok och vagnar när det våras, nej det är underhåll — renovering — utveckling, som hela tiden skall ske för att BMÅS är och förblir en levande förening.

Det är inte bara på banan som det händer något, utan i källare lite varstans byggs det lok och vagnar. Gunnar Lindberg t ex, har under vintern byggt ett spårkors med tillhörande växel för att lok lättare skall komma in på vändskivan. Så nog händer det saker och ting.

Väl mött vid banan.

Staffan

HJULINGEN

Som besökare av någon miniatyrbana önskar man ibland att få vara med på banan och leka med.

Reser man kollektivt kan minsta vagn i 7 1/4" vara jobbig att ha med som bagage.

Lösningen kan vara den trampdressin (eller "hjuling" som den i vardagslag brukade kallas) jag här visar ritning på. den är hopfällbar så den tar inte så stor plats i portföljen.

Kedjehjul och cykelkedja tänkte jag man kunde använda från radiostyrda motorcyklar, som på senare år dykt upp på hobbymarknaden. I en verktygslåda på pakethållaren sätter man in en liten elektrisk motor. Pakethållare finns inte med på ritningen, men det var vanligt att man satte på en sådan av samma stadiga typ som förr fanns på cyklar. Batterierna placeras lämpligen i en låda på utriggaren.

Hjulen tillverkas av plåt. Ringarna på de större hjulen fungerar som hjulflänsar och har därför något större ytterdiameter än hjulskivan. Lillhjulet är flänslöst, dvs ringarna och hjulskivan har samma ytterdiameter. På hjulflänsarna snedsvarvas lämpligen insidornas ytterkanter något för säkrare spårhållning.

Hjulringarna är fastbultade med 6 st långa bultar (Ø 8 mm). Mellan ringarna och hjulskivorna sitter distansrör på bultarna. Även på modellen är det möjligt att göra likadant. Men man måste öka på bredden på de större hjulen något i förhållande till skalamåttén för att klara rälsprofilens bredd (14 mm).

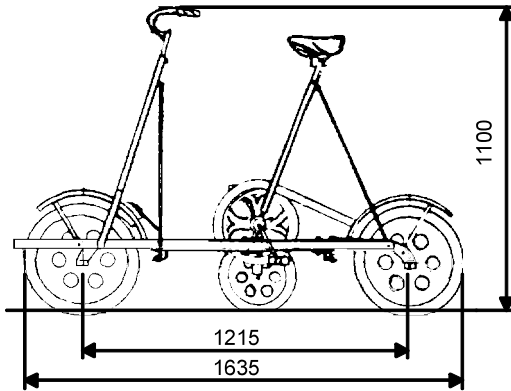
Dressinen är svart med undantag för styret och sadelstången, som är förnicklade som på en vanlig cykel. Hjulen är "skrikröda".

Ramrören är i verkligheten Ø 30 mm, bärstagen Ø 10 mm övriga stag Ø 12 mm. Plattjärnen i huvudramen är 35 x 6 mm, avståndet mellan huvudramens insidor är 46 mm. Hjuldiametern på de stora hjulen är 420 mm.

En banvakt eller banarbetare tillverkas på något sätt och får reglementsenlig klädsel samt får trampa med när dressinen är i rörelse. Realistisk fart kan vara 15 km/t vilket blir 31 m/min i skala 1:8.

Som allmän upplysning om vilka betingelser som råder kring användandet av trampdressin, kan nämnas att den i Säkerhetsordningen klassas som C-fordon. Detta innebär att den inte får vara tyngre än att en person omedelbart kan lyfta den av spåret. Är den tungt lastad klassas den som A-fordon dvs småfordon som ej uppfyller kraven för B- eller C-fordon och får då framföras efter de bestämmelser som gäller för A-fordon. På C-fordon får ej finnas motor (då hör man ej annalkande tåg eller uppkomna rälsbrott.

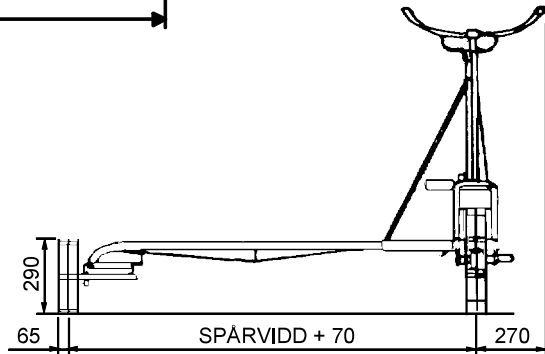
Innan C-fordon lyftes på spåret hör C-fordonsföraren efter med närmaste tågklarare om tågläget och eventuella andra aktiviteter som fordonsföraren behöver känna till,

exempelvis vagnuttagningar, A- eller B-fordonsfärder (motortrallor).

På sträcka med fjärrblockering skall trampdressin alltid gå som A-fordon.

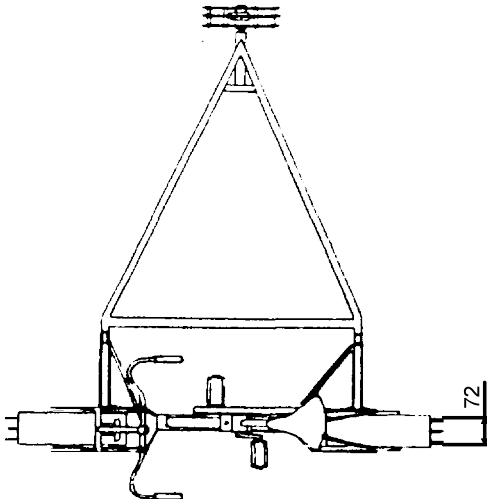
Här och på nästa sida visas några bilder på hur dressinen är konstruerad. Lösningarna kan naturligtvis göras på annat sätt om man vill förenkla det hela.

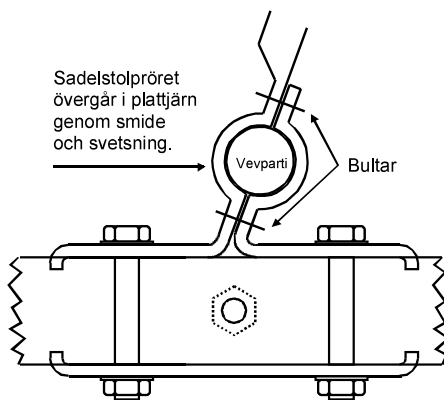
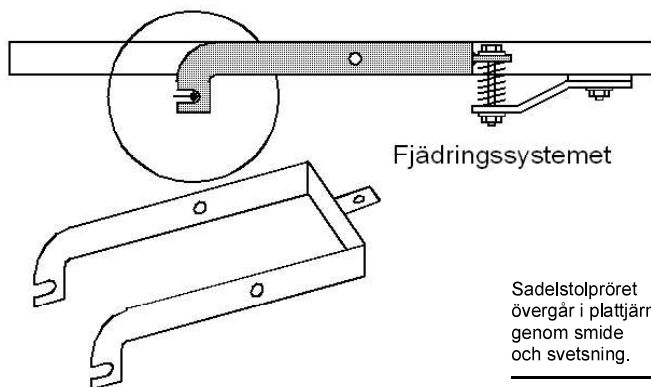
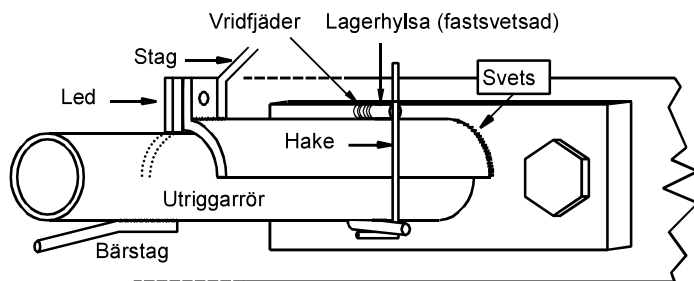
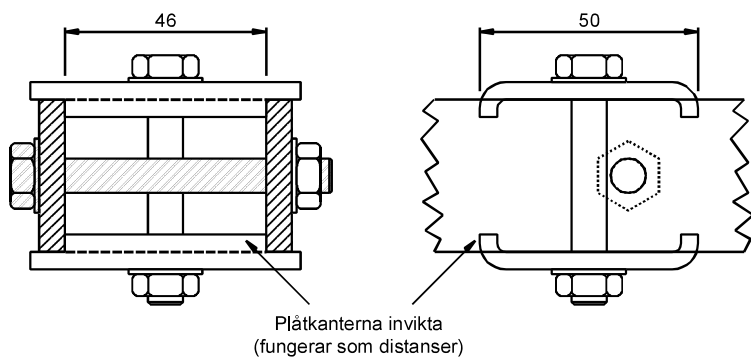
Trampdressiner klarar inte växeltungor som sluter mot den räl som de stora hjulen rullar på.

De stora hjulen klarar heller inte växelkorsningar.

Vänligen Kalle

Spårvidder: 1676 mm
1435 mm
1067 mm
981 mm
750 mm

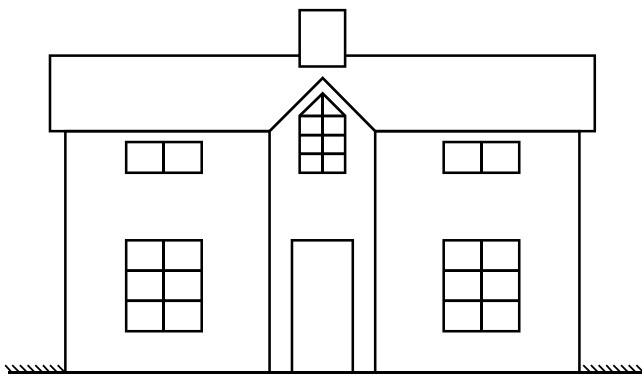
BANVAKTSTUGA

Det blev ett husbygge denna vintern också och den här gången fick en banvaktstuga stå modell.

Bertil Thulin har skrivit en bok om Borås – Herrljunga Järnväg, från vilken jag hämtat inspiration. I den finns fotografier från tiden det begav sig plus många uppgifter. Förr fotograferade man tydligen husen endast från den fina sidan, så baksidan och köksingången är aldrig med på korten. Detta är ju ett problem när man skall bygga och inte har ritningar, så det har blivit att gissa lite, men det har nog blivit tillräckligt nära sanningen.

Jag använder metoden att mäta på ett fotografi och med hjälp av dörrar försöka räkna ut resten av måtten på husen. Det hade kanske inte varit alltför svårt att få tag på originalritningar eller personer som känner till exakt hur husen såg ut från början, men så mycket jobb har jag inte lagt ner.

Järnvägen byggdes i början på 1860-talet och i det ursprungliga projektet fanns tolv banvaktstugor planerade. Det byggdes åtta stycken och som oftast var fallet, byggdes alla stugor efter samma ritning. Stugorna var på två rum och kök och varje stuga var avsedd för två hushåll. Varje familj skulle alltså ha ett rum och dela på köket.

Banvaktstugorna var inte så stora så det måste ha varit trångt när banvakten hade fru och flera barn. Någon i föreningen kanske vet hur det var i verkligheten.

Två eller tre av husen finns kvar idag, men är inte i ursprungligt skick.

Det blir i alla fall en prydlig stuga borta på Sandlid. Jag hade tänkt mig att den skulle stå vid Ångared, vi får väl se till våren om fler än jag delar den åsikten. Några uthus blir det inte till denna säsongen, men jag skall ju ha något att göra till nästa vinter också.

Sent i höstas kom det in ett renoveringsobjekt också, ett litet hus från Rustansberg som är hårt tårt av tidens tand. Efter att ha tittat på allt mögel och ruttna brädor en

forts sid 5...

LEEKFULLT ÅNGMÖTE

Till styrelsen har inkommit uppgifter från Holland angående ångloksevenemang i Jeugdpark Nienoord, Leek.

Detta möte går av stapeln den 16 — 19 maj, alltså en vecka innan vårt eget möte Medlemmarnas Dag.

Undertecknad var nyligen nere i Holland och tittade på anläggningen. Det verkar fint och trevligt på alla sätt, men det sades från ansvarigt håll att man väntar upp emot 200 lok, så körmöjligheterna blir väl inte så många.

Anmälningsskappar finns hos mig om någon skulle vara intresserad.

Göran Rosén

ALLMÄNT MÖTE

Under Medlemmarnas dag i maj månad inbjuder BMÅS till ett allmänt möte för att vi skall kunna diskutera för sällskapet angelägna frågor med de klubbmedlemmar som vanligtvis inte har möjlighet att vara närvarande på årsmötet.

Eftersom vi inte har någon passagerartrafik under söndagen den 26 maj är det lämpligt att förlägga mötet till morgonen denna dag, förslagsvis 09:00.

Vid gott väder kan vi hålla mötet i det fria intill banan, annars får vi tränga ihop oss i klubbhuset.

Vi kommer att sätta upp anslag om närmare tidpunkt för mötet.

...forts från sid 5

stund, bestämde jag mig för att bygga ett nytt exakt likadant hus för det var lättast. Det skall väl bli ordning detta torpet också innan sommaren.

Själv tillhör jag skaran som tycker det är roligare att bygga än att köra, så jag får väl se vad det kan bli för bygge härnäst, uthus står som sagt på listan.

Vi får väl hoppas att det dröjer ett tag innan BMÅS-banan blir färdigbyggd.

Bengt Andersson

KORT FRÅN SENASTE STYRELSEMÖTET

Styrelsen har inrättat tre ansvarsområden enligt Nils Janssons motion.

Trafikansvarig är Karl-Gustav Ryberg.

Säkerhetsansvariga är Jan Bragé, Bengt Jansson och Gunnar Lindberg.

Banansvarig är Bengt Jansson.

Arbetsdagar bestämdes till helgerna:

27 – 28 april, 4 – 5 maj, 11 – 12 maj, samt 16 – 19 maj.

Vårens sena ankomst gör det vanskligt att bestämma arbetsförlopp, men vi försöker komma igång så snart som möjligt med vårstädning och uppröjning när snön väl är borta och tjälen gått ut jorden. Vi hoppas på ett stort deltagande eftersom mycket behöver göras på många områden.

NYA MEDLEMMAR

Styrelsen har beslutat invälja två nya medlemmar och hälsar dem hjärtligt välkomna till kommande verksamhet:

Derek Biddle

Götabergsgatan 34

411 34 GÖTEBORG

Olof Toftby

Öresjövägen 26

513 35 FRISTAD

EFTERLYSNING

BMÅS har under ett antal år prenumererat på tidskrifterna Model Engineer och Live Steam. Dessa publikationer skall finnas i klubbstugan. Äldre nummer av Model Engineer saknas sedan förra årets början och sällskapet uppmanar härmed den som händelsevis har glömt dem i sin bokhylla att återställa dem så att även andra medlemmar kan låna och läsa.

UTROPARE

Kalle Karlsson har tidigare påtalat att vi skulle behöva en utropare på Sandlid central.

Vid senaste styrelsemötet beslutades att efterlysa en värtalig person, som skulle kunna vara villig att då och då förklara för de väntande passagerarna vad som händer på och omkring centralstationen. Möjligheter att använda vår högtalaranläggning finnes så att stämbanden icke blir onödigtvis hårt belastade.

Välkomna att skicka "ansökningshandlingar" till stinsen på Sandlid.

MEDLEMMARNAS DAG

BMÅS hälsar alla medlemmar välkomna till vårt första möte för året. Som vanligt är det förlagt till sista helgen i maj månad. Det kommer att finnas folk ute vid banan från fredagen den 24 maj.

Om du skulle vilja övernatta i våra eminenta lokaler ringer du Staffan Persson på telefon 033 – 13 04 07 och bokar plats (f.t.k.f.f.m.).

Matsservering för aktiva medlemmar ordnas på sedvanligt manér.

Den obligatoriska provtryckningen av besökande ångpannor kan ske när som helst under helgen under ledning av Jan Bragée, Bengt Jansson eller Gunnar Lindberg. Provtryckning (gäller samtliga lokpannor) skall ske innan loket får påeldas.

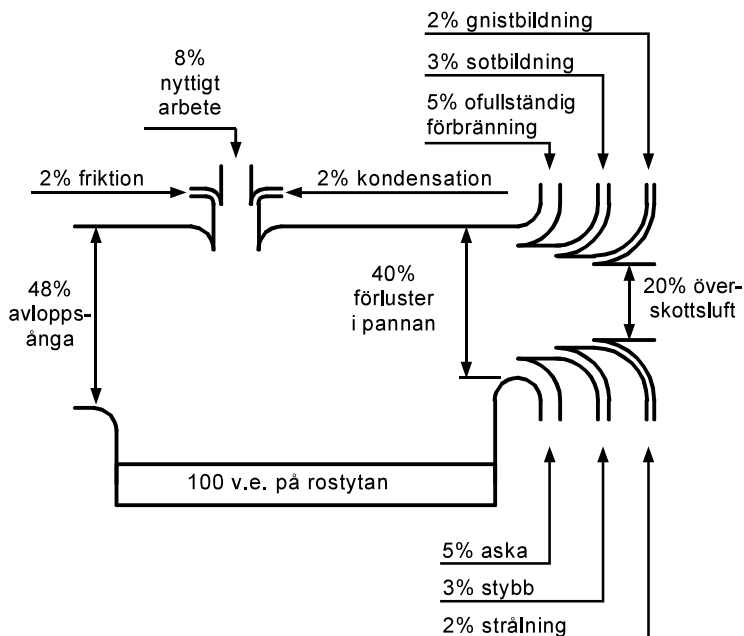
Under styrelsemötet 30 mars diskuterades ånyo körningar på banan kontra organiserad passagerartrafik under Medlemmarnas Dag och Ångdagarna.

Beslutades att låta medlemmarna köra den 26 maj hela dagen utan att känna pressen att vara tvungna att ta med passagerare. Övriga dagar kommer vi att arrangera passagerartrafik enligt känt mönster om möjligheter finnes, men även då kommer det naturligtvis att finnas plats att låta godståg ingå i trafikbilden. Det är viktigt att vi alla skall få njuta av att få köra tåg runt vår fina bana. Passagerartrafiken är mycket viktig för vår ekonomi, men får aldrig ta överhanden över nöjet. Här finns det möjligheter att diskutera situationen under det allmänna mötet på söndagen.

Slutligen vill styrelsen framföra en förhoppning om ett, för alla medlemmar, gott och trevligt vårmöte.

EFFEKT

Här är ett diagram utvisande vart tillförd energi försvinner i ett ånglok.

SPÅNVERKET LÅTER MEDDELA:

Dubbelmoral är bra, förlorar man den ena har man den andra kvar.

Henrik Tikkanen

Det är med idéer som med barn. Man tycker bäst om sina egna.

Moa Martinsson

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

B FÖRENING-
BREV

BMÅS c/o Göran Rosén Östergården 162 Härna 523 99 HÖKERUM

MEDLEMSAVGIFTEN 1996

Enskild medlemsavgift är SEK 70:-, familjeavgift därutöver är SEK 50:-.

Har du siffran 96 längst ner i högra hörnet på adresslappen här ovan, har du betalt för år 1996 — har du ingen siffra där, var så vänlig och betala in avgiften snarast.

**Glöm ej fylla i namn och adress,
speciellt om du flyttat eller fått ändrade postnummer!**

Postgiro 13 09 55 - 8

POSTNUMMER

Kungliga trumpetverket har i sin fullständiga suveränitet beslutat att göra en större förändring av en mängd postnummer, vilket gör att den planerade matrikeln måste skrivas om i sin helhet. Man får bara vara glad att den inte hann gå i tryck.

Den matrikelansvarige sekreteraren vädjar nu till **ALLA medlemmar** att skicka in ett adressändringskort om ni har fått någon ändring. Detta kort kan ni få gratis på posten som även står för portot. Du får dock spendera en del personlig tid på dessa ändringar.

Skicka kortet till **BMÅS** c/o Göran Rosén, Östergården Härna, 523 99 HÖKERUM (även jag har fått nytt postnummer och **523 99** är det som gäller från och med nu). Det skall bli trevligt att få alla kort med posten samt att få sitta i lugn och ro och föra in alla ändringarna i medlemsregistret.

Med postala hälsningar.

Sekretären